

ایسا القراء الأعزاء! ہشتر ہشتی ان احقر کتب بان الشیخ محمد الدین و الأمة الإمام احمد رضا القادری
 رحمہ اللہ تعالیٰ عنہ۔ قدر تک وراءہ تیرا تیرا ہذا من الكتب القيمة في فنون متنوعة، فجزء كبير من هذه
 الكتب لم يشر إلى الآن الا ما هو في حيز الوجود من المخطوطات في مختلف أنحاء العالم، ونحن نعرض
 لكم المخطوطات الموجودة لدينا فقط، و معظم هذه المخطوطات هي غير كاملة، سوف نقدم لكم بعض هذه
 المخطوطات المعطلة التي من خلالها يمكنكم ان تعرفوا قيمتها التي لا تقدر بثمن، وهي نحة من رجز الحديقة
 الرضوية، نتوقع انه سيقوم بعض المعاصرين من اهل الاسان بتطوير و تحسين هذه المخطوطات اضافة إلى
 جمال هذا الربيع الزاهر

مزمع کار تہج کر اہل علم و ادب و ملت امام احمد رضا خان قادری دہلوی رضی اللہ عنہ
 سے قرآن مجید و احادیث و تصانیف کا مجموعہ پیش کیا جا رہا ہے۔ ان تصانیف کا کمالیٰ یا اعلیٰ پایہ تکمیل حاصل
 نہیں۔ تاہم ان کا مجموعہ پیش کیا جا رہا ہے تاکہ ان کی کاپیاں محفوظ کی جاسکیں۔ ہمیں یہ توقع ہے کہ
 بعض محققین ان کے لئے قرآن کا ہمارا حصہ بنائیں گے۔ ان میں سے اکثر تصانیف مکمل نہیں ہیں، مگر ان کی یہ تصانیف قرآن
 کے ساتھ ہیں تاکہ آپ ان سے بہتر باتوں سے گفتگو کر سکیں۔ ان کی کاپیاں ہمیں پیش کی جا رہی ہیں تاکہ
 ان سے بہتر باتوں سے گفتگو کر سکیں۔ ان کی کاپیاں ہمیں پیش کی جا رہی ہیں تاکہ

Dear readers! I am honored to inform you that the revivalist
 of Deen and Ummah, Ahmad Raza Khan Qadiri Barailawi, may Allah be
 pleased with him, has left behind a unique legacy of valuable books
 and knowledge. Most of these books have already been published
 but still many of these are available as manuscripts in various
 regions of the world. We offer you the manuscripts available to
 us only. Most of these manuscripts are incomplete. We provide
 you some of these aromatic flowers so that you can guess the
 inestimable value of these flowers from the Razavi garden. We
 expect that some adventurers from among the true believers will
 come forward to develop and improve these manuscripts, and will
 add to the beauty of this spring.

AL-AHAZRET NETWORK

اعلحضرت نیٹ ورک

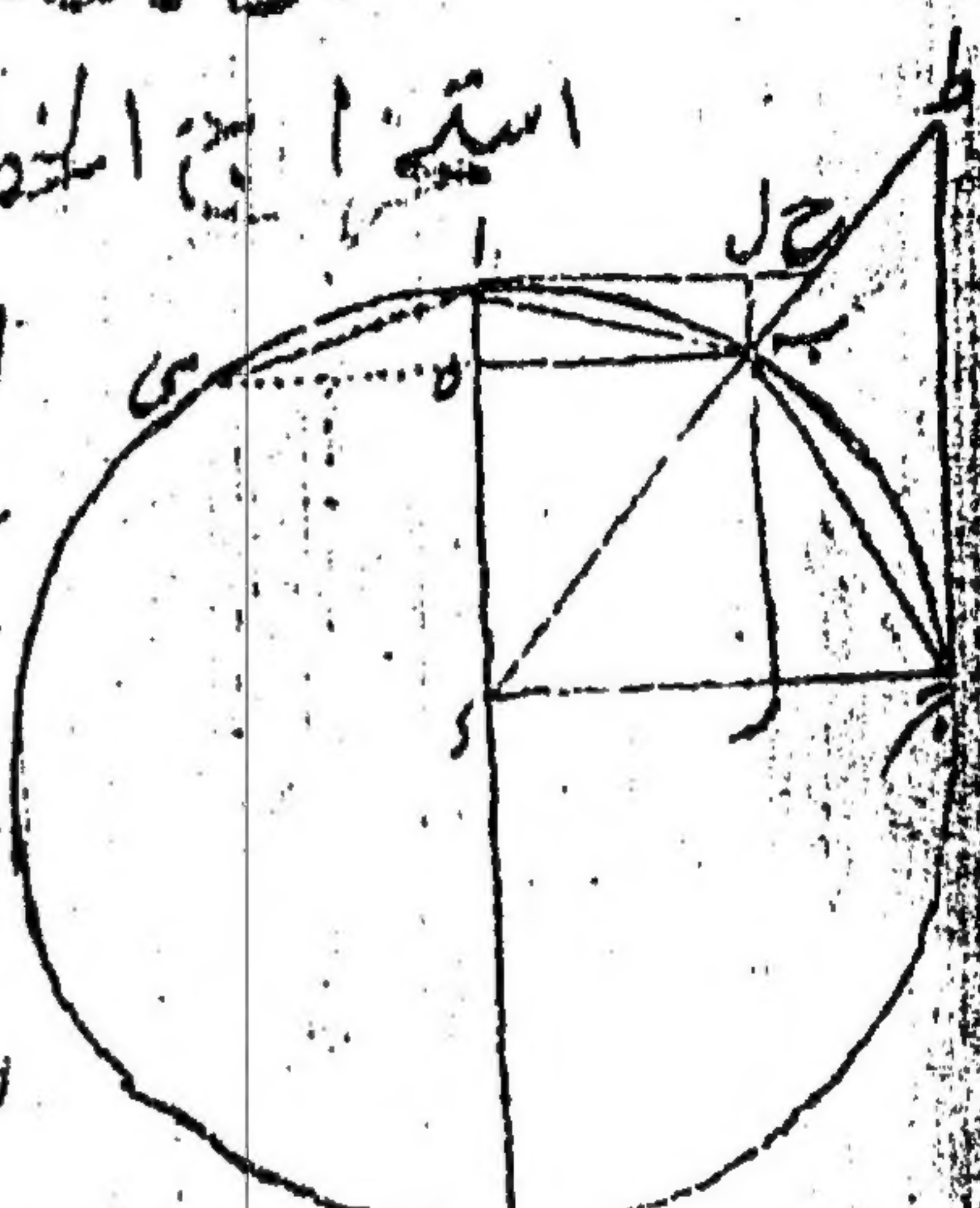
www.alahazretnetwork.com

استخراج الخطوط كلها من الجيب

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا
فكان كنا من الخاسرين

استخراج الخطوط كلها من الكتاب

است قوسه مفروض لب بستر تمامش اند قطرها ربک طراز
 حیدر قدر بار یک طرف تمام اوسته حبیب او آه ششم
 است ظل عروج قاطع خط مستقیم است و تر باز
 حبیب است هر سه هم استام حیدر ط ظل استام از ظل نال قوس
 است است ع ط قاطع استام خط مستقیم است و تر استام
 و ما قدر از قاطع را که بر این دایره افتد خارج نام کرد ام حیدر

فایده طبع خارج النعم این یکی از آنکه خطوط شد بر قوسه را شش و نیم ظاهر و طبع و خارج و معنی
الکسیر

(۱) **اقول** برزایه هر که داشت و دیگر کسی از حبيب او تر قوسی مقدار را در نصف مقدار قوس باشد بر آن چون خط
را به شش گشتیم تا جانب دیگر که هر قوسی مثال شود قوس ای مساوی قوس است خیزد و بر آن خط است ای
بسیار قوس مقدار است اعنی زادیه است باشد از او یک بقیه آن که از قوس او تر خاست تمام آن نصف باشد تا آنکه

سر بیت: جیل تہ رصف: اہ سیم میرا: جیب رصف: پس اس جیب کو سر جیب نہ جیب نام
 = (۲) وتراب: صفہ یعنی مرفوع: اہ سیم: جیب سکر وتراب جیب بخط = سیم

(۲) سهم بر قوسی چنانکه کم از یک ربع باشد پیش از سه ربع باشد تمام جیب تمام است تا مرفوع و سهم هر یک
که در دو ربع باقی بود تمام جیب هم است تا دو مرفوع و جیب آخری در ربع اول جیب فضل بود در ربع اول
و در ربع دوم جیب فضلش بر سه ربع گرفته از مرفوع کاهند و در ربع ثانی جیب فضلش بر سه ربع و در ربع ثالث جیب فضلش بر سه ربع

[illegible]

نصف تمام نصف (۱) نصف قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف
نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف
نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف

نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف
نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف
نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف

نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف

نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف
نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف
نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف

نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف

نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف
نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف
نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف

نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف

نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف

نصف قوس + لوجب نصف = قوس + لوجب نصف - لوجب تمام نصف

۱۰۰ + ۱۰۰ = ۲۰۰ = مثنی پس ۲۰۰ - کوخل اول = کوخل ثانی و - کوخل ثانی = کوخل اول و کوخل اول

۲۵۰ فائز بر چویر که در خط اول قوسه زنده و همان شے را نیز خط ثانی منوط آن قوسه سمت کنند حاصل ضرب

جامع فست همیشه بقدر باشد پس $\frac{1}{2} \times \text{طل اول} = \text{طل ثانی}$ و $\frac{1}{2} \times \text{طل ثانی} = \text{طل ثانی منقوص}$ و $\frac{1}{2} \times \text{طل ثانی منقوص} = \text{طل اول}$
 و باللوغاسه می نشی + ۱۰۰۰ (یشی + طل اول منقوص) = طل ثانی و $\frac{1}{2} \times \text{طل ثانی} = \text{طل ثانی منقوص}$ و $\frac{1}{2} \times \text{طل ثانی منقوص} = \text{طل اول}$

السطح

از جمله منت است اح و بعد از آن اح ظن : حبیب بن حبیب : روح عرفا : حبیب ا مرفوع بن ظن

جیب شش و شش شش (۲) اقول قاطع: مرفوع :: مرفوع: جیب تمام و در

لأن في منشأه من القامح ح و وزارتیه عتیبه سبایس القوس المخطوبه خضوعاً ومن قوس ام وسعهم ان ا ق مكنه

صیقل تمام از آن گشته فنیست مع و نقد طبع از حبیب | انور کفایت از انور مع حبیب تمام از حبیب

۱- با مرزوم خرم چیت قلم خرم (کلمه) و با الیغاری (۱) لوتی لوتی (۲)

۱۰۰ - کوئی حکم - کوئی قطع

24

دولت و پادشاهان و بزرگان و مشران و شایسته‌ها و اولیادهای خود را که در این شهر

[illegible]

(۲) فی ہر سال چھ سو لکھ فضل ملے بہت روح حاصل ہے۔ فضل ملے چھ سو لکھ

جیب : خارج : مرفوع : فضل قل بر جیب بن جیب خطا = خارج : بالذواتی لوسم : لوسم : تمام

لوفافهم (۲) لوفافهم بر جیب لوفافهم و چون بر فافهم مسطورم فرایند قاطع شود و چون از قاطع

مرفوع کاتبه یوسف بنوری و نهانی

100-593491
100-593492
100-593493
100-593494
100-593495
100-593496
100-593497
100-593498
100-593499
100-593500

Handwritten notes in Urdu script, likely bleed-through from the reverse side of the page.

100

در حساب تمام
در حساب تمام
در حساب تمام

در حساب تمام از اربعه
در حساب تمام از اربعه
در حساب تمام از اربعه

در حساب تمام از اربعه
در حساب تمام از اربعه
در حساب تمام از اربعه

در حساب تمام از اربعه
در حساب تمام از اربعه
در حساب تمام از اربعه

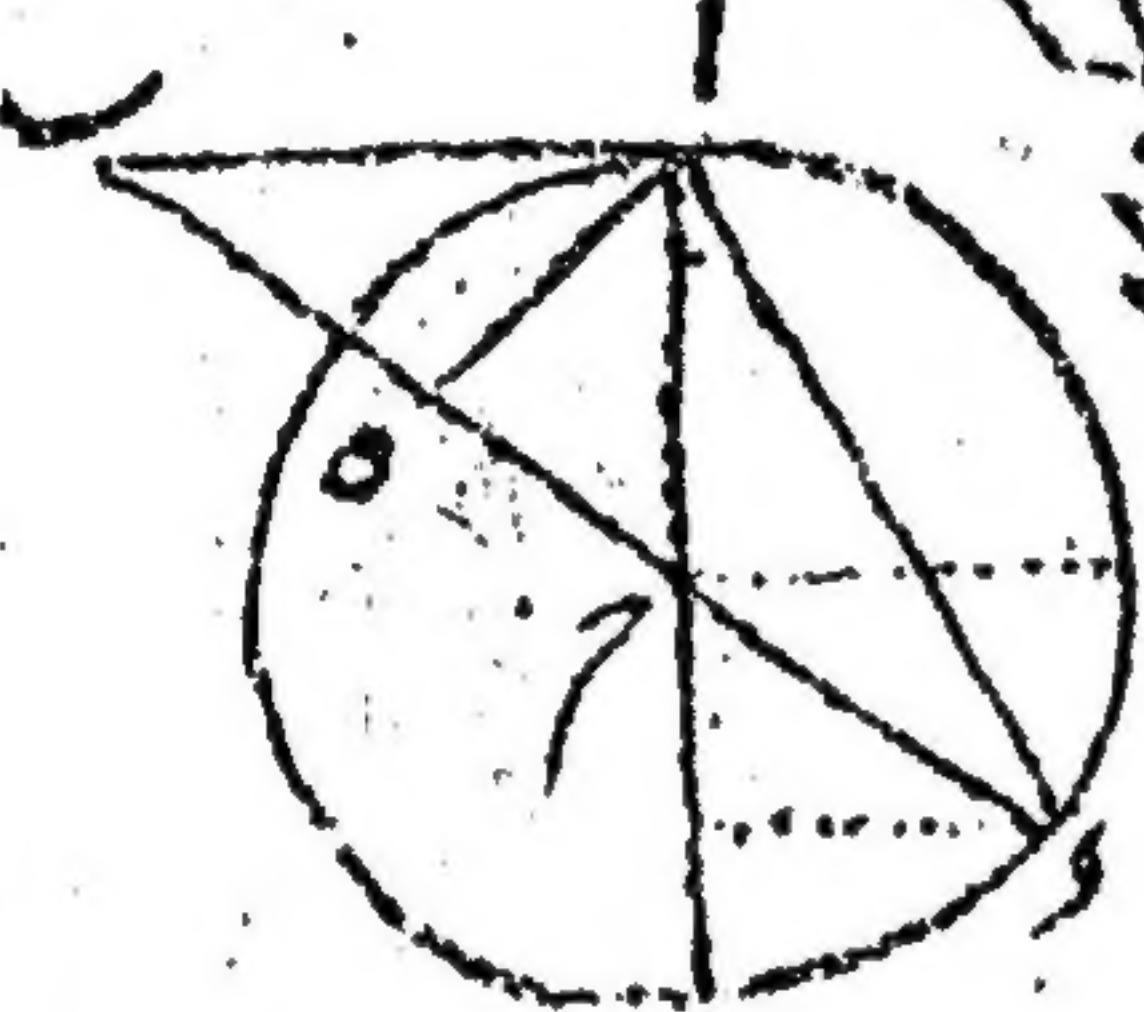
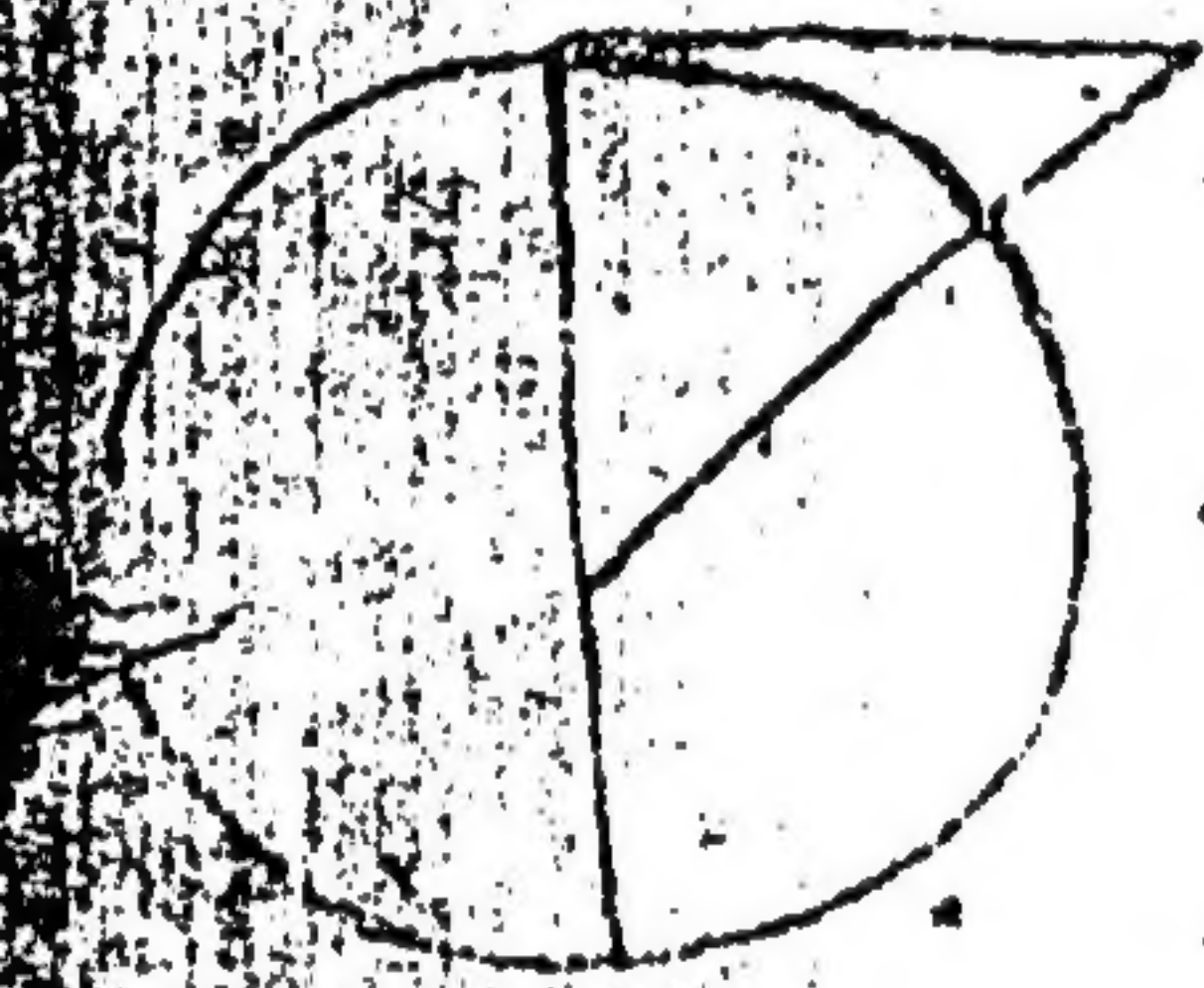

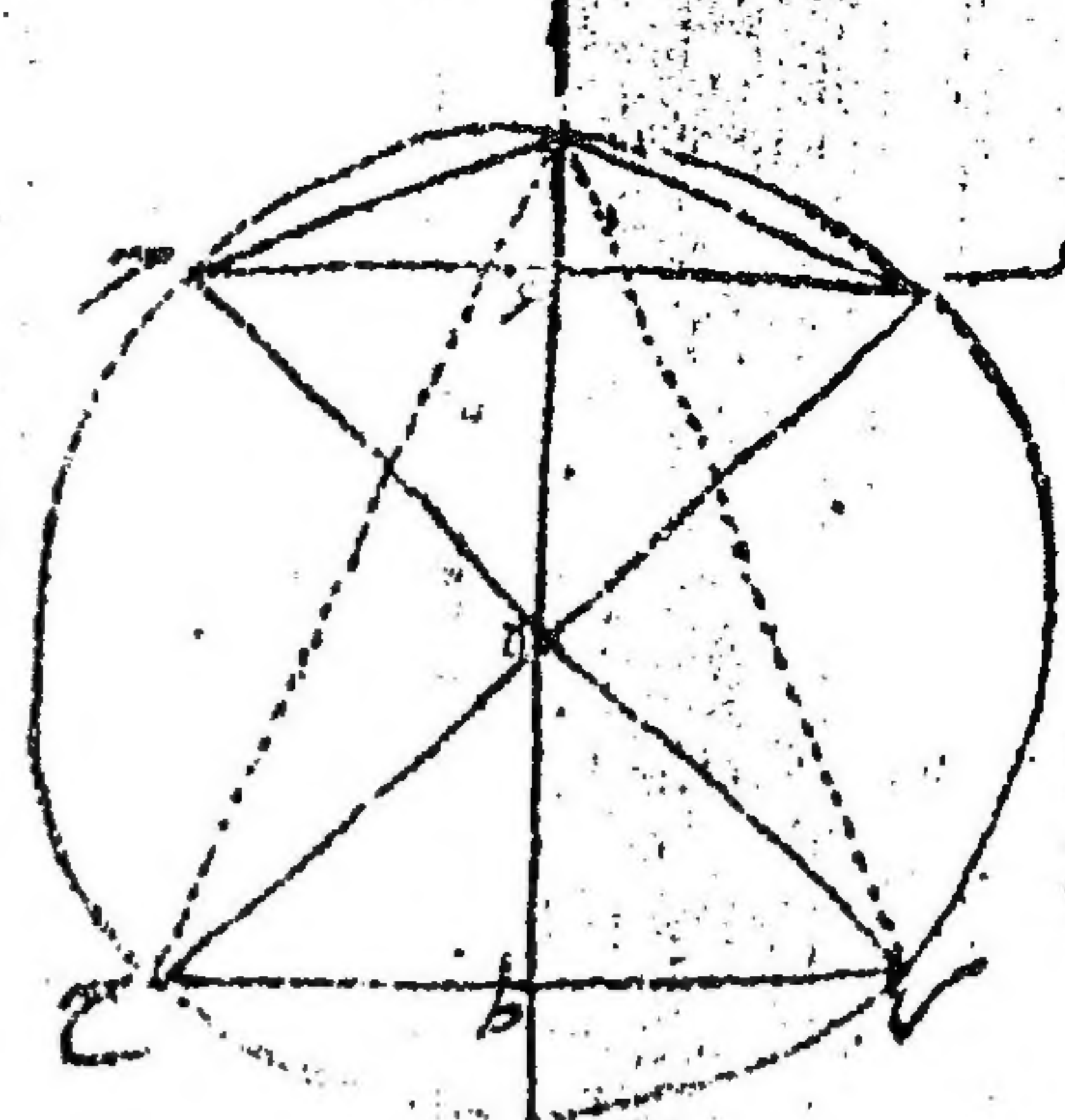
[illegible]

بقلم حسن ۱۲۰۰ هجری
در وظل برابر خود

و در وظل برابر شود

[illegible]

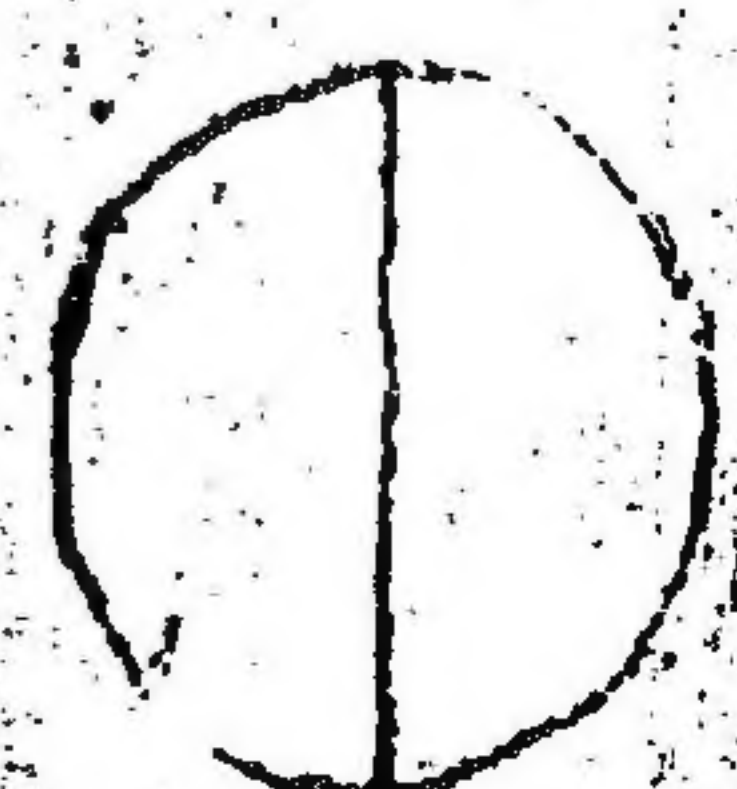
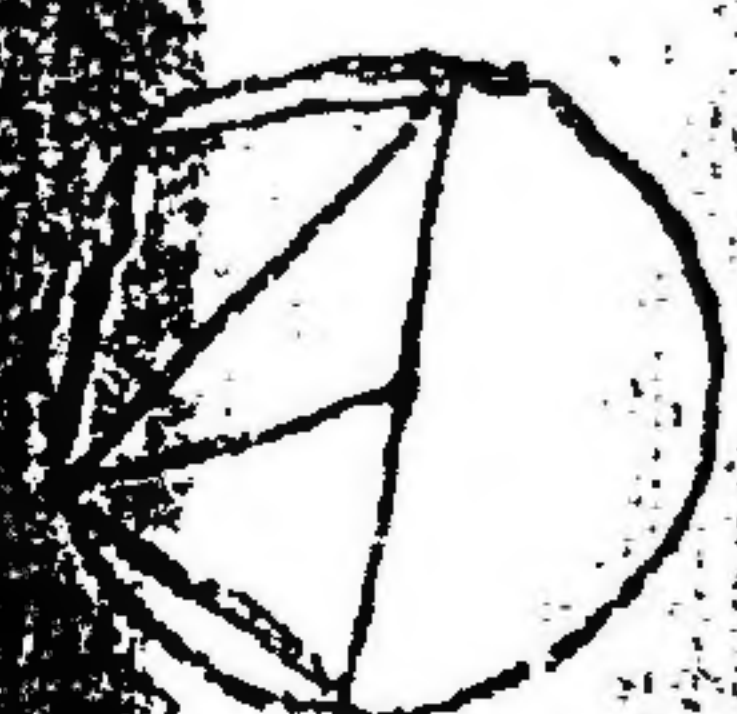

از توحید اول مسلم و حاکم و ...
... و ...

اس توحید دوم راط ...
... و ...
... و ...

اس ح قوس ...
... و ...
... و ...
... و ...

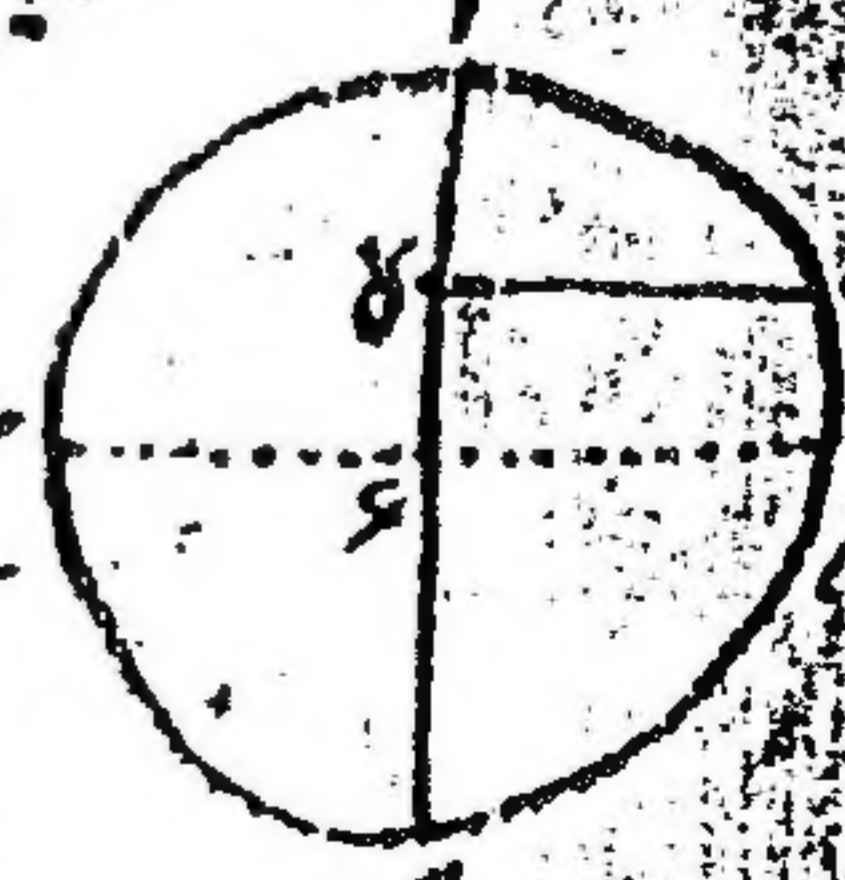

منجانب
جمعت اشاعت اهل سنت باکشان

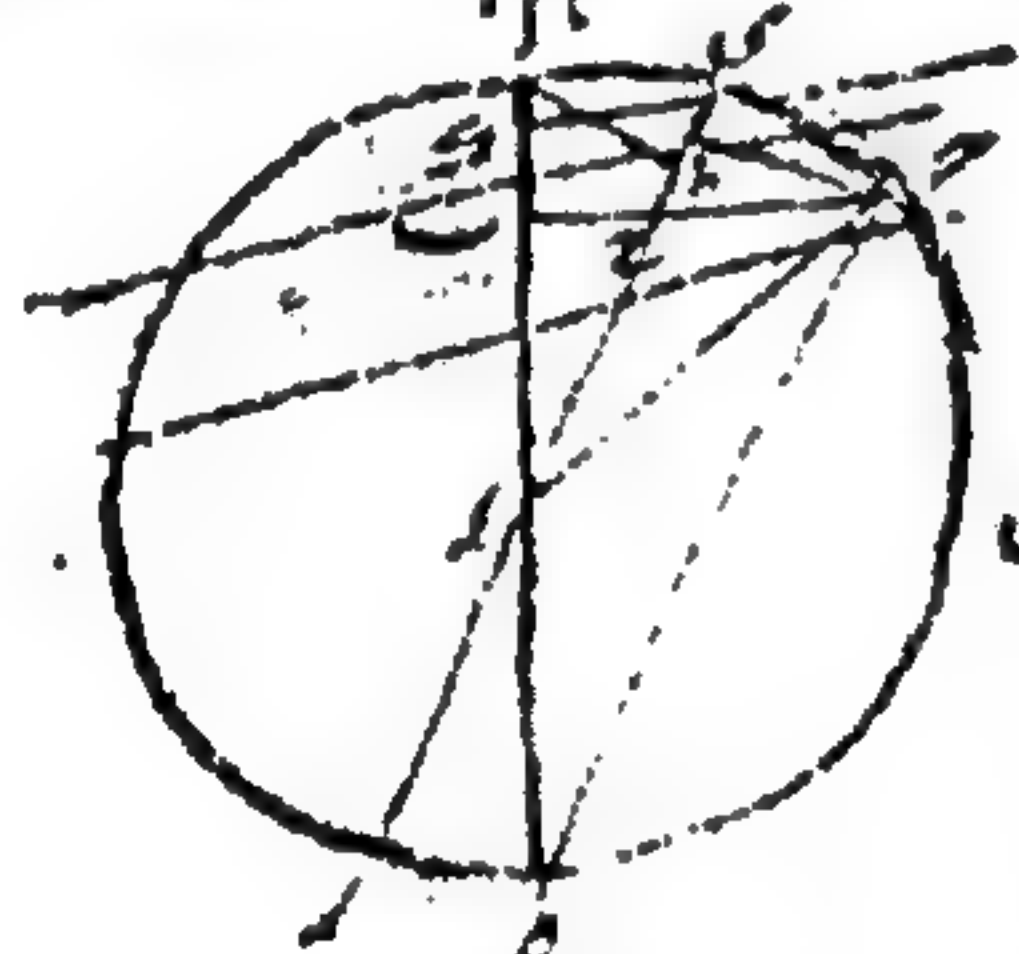
خطایح است اعنی خطایح و اولی که در مرکز دایره است و از آن قوس بیرون در آمده بیرون دایره
بر آید و این قوس ملاقات نمون (خال) اول و ظل کوس و قوس او خطایح مذکور از مرکز تا نقطه
مقدور باطل قاطع او خطایح باشد از قاطع بیرون دایره تا نقطه ملاقات با قاطع نام کرده است
خط مستقیم از چنان دو نقطه قوس وصل شود و تراود این شش خط قوس آب و قوس بقیه است
و همچنان تمام اوقات ربع دور است که با یک قوس دیگر ملاقات و هر یک است عمودا زل از خط
گذشت بران اعنی قوس جیب کوس سهم حشر خط ظل خط قاطع خط طایفه
خط وتر خط کوس و قوس را خطی به نامش خط طایفه نامند و قوس آب و قوس
جیب تمام قوس است و همچنان سهم تمام و غیره و ظل تمام را ظل قاطع و ظل کوس
بزرگویند و توضیح که ازین قوس و قوس دیگر این جمله خط طایفه بیرون باقی شد
(جیب کوس) که قوس را عمود بر خط نازل از یک طرف و قوس دیگر از طرف دیگر است
و چون جیب مطلق گویند همین را دایره است و سهم را بنام کوس میگویند و عندسان جیب کوس
جیب الترتیب نامند و قوس می غیر تنهایی می تواند شد و از خود می آید اگر بیرون دایره افتد بیان او
در کوس بداند که گذشت اعنی اینجا جیب بان نیست فاعلی دور و کوس که ما کردیم چون باونیکو
نظر کنی بدانی که دور و نیم دور و جیب است و ربع و سه ربع دور را نیم قوس جیب است که جیب
خوانند زیرا که نیم جیب بخوبی از او جدا باقی جیب جیب جیب قوس است از چهار ربع دایره
شد و جیب قوس آب است که در ربع اولی خوانند و آنرا جیب قوس
سهم در ربع دوم و تمام آن قوس اولی نامند و ربع دیگر از آنرا کوس
او قوس از خط و از طرف دیگر است اینها عمود بر خود و این جیب

خطایح است اعنی خطایح و اولی که در مرکز دایره است و از آن قوس بیرون در آمده بیرون دایره
بر آید و این قوس ملاقات نمون (خال) اول و ظل کوس و قوس او خطایح مذکور از مرکز تا نقطه
مقدور باطل قاطع او خطایح باشد از قاطع بیرون دایره تا نقطه ملاقات با قاطع نام کرده است
خط مستقیم از چنان دو نقطه قوس وصل شود و تراود این شش خط قوس آب و قوس بقیه است
و همچنان تمام اوقات ربع دور است که با یک قوس دیگر ملاقات و هر یک است عمودا زل از خط
گذشت بران اعنی قوس جیب کوس سهم حشر خط ظل خط قاطع خط طایفه
خط وتر خط کوس و قوس را خطی به نامش خط طایفه نامند و قوس آب و قوس
جیب تمام قوس است و همچنان سهم تمام و غیره و ظل تمام را ظل قاطع و ظل کوس
بزرگویند و توضیح که ازین قوس و قوس دیگر این جمله خط طایفه بیرون باقی شد
(جیب کوس) که قوس را عمود بر خط نازل از یک طرف و قوس دیگر از طرف دیگر است
و چون جیب مطلق گویند همین را دایره است و سهم را بنام کوس میگویند و عندسان جیب کوس
جیب الترتیب نامند و قوس می غیر تنهایی می تواند شد و از خود می آید اگر بیرون دایره افتد بیان او
در کوس بداند که گذشت اعنی اینجا جیب بان نیست فاعلی دور و کوس که ما کردیم چون باونیکو
نظر کنی بدانی که دور و نیم دور و جیب است و ربع و سه ربع دور را نیم قوس جیب است که جیب
خوانند زیرا که نیم جیب بخوبی از او جدا باقی جیب جیب جیب قوس است از چهار ربع دایره
شد و جیب قوس آب است که در ربع اولی خوانند و آنرا جیب قوس
سهم در ربع دوم و تمام آن قوس اولی نامند و ربع دیگر از آنرا کوس
او قوس از خط و از طرف دیگر است اینها عمود بر خود و این جیب

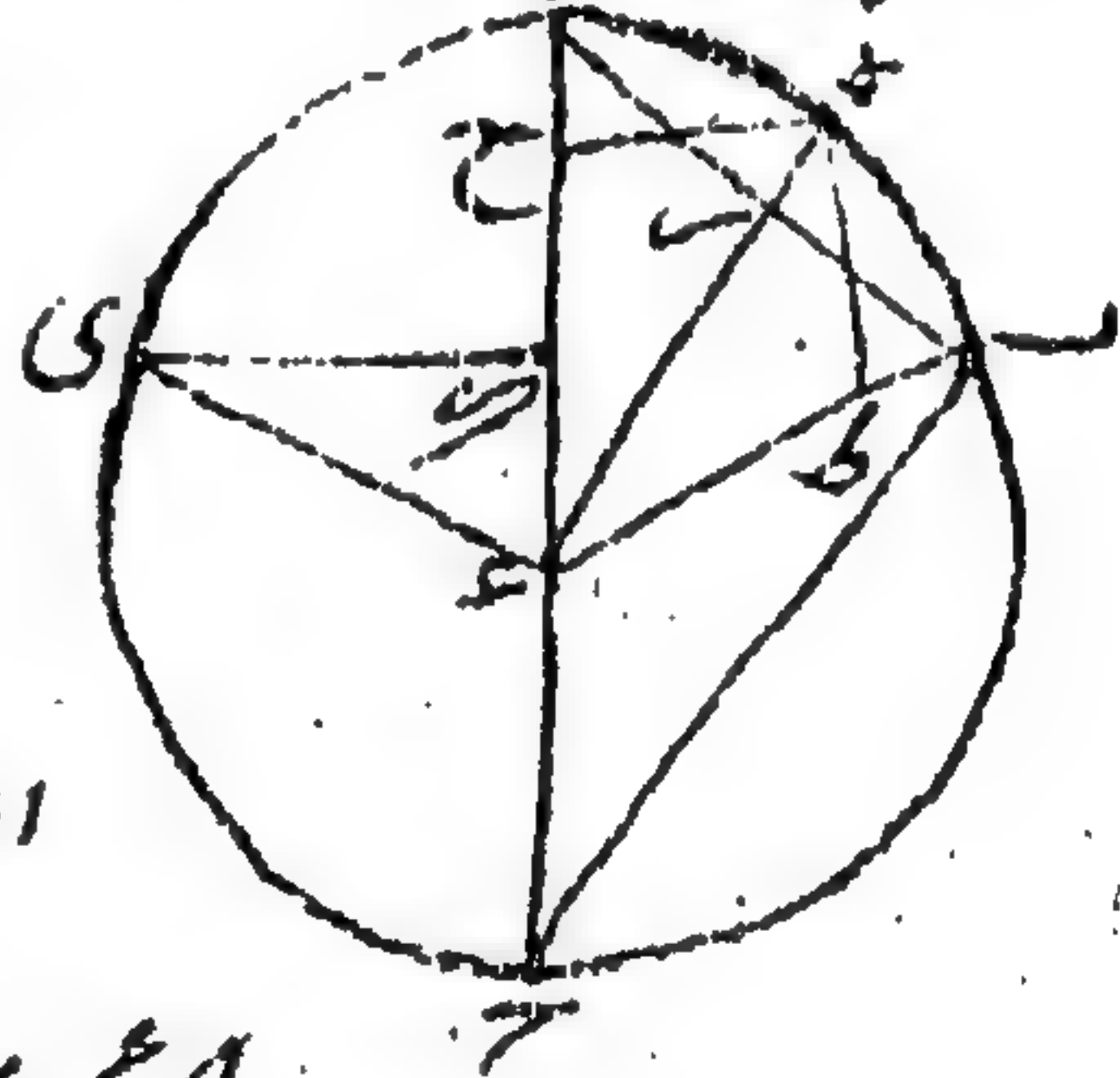

قوس سابع ارد ربع دوم و مجموع آن قوس اوان و نیند و نیت و نیز قوس سابع ارد ربع چهارم
و تمام آن قوس اول تا دور است ازین است ارد ربع اول و نیند و نیت و نیز قوس سابع ارد ربع چهارم
همه ارد ربع خود همین است و این **فان** جیب اجزاء نسبت بقوس نیند و نیت و نیز قوس سابع ارد ربع چهارم
و جیب هر زاویه جیب همان قوس است که این زاویه بر آن افتاد **اقول** که این محض قوس نیند و نیت و نیز قوس سابع ارد ربع چهارم
و مرکز است اما زاویه محیطیه یا جیب او جیب نصف قوس است ارد ربع اول و نیند و نیت و نیز قوس سابع ارد ربع چهارم
پس چون نصف قوس مرکز برین قوس زاویه مرکز نشاند این مرکز بر روی آن محیطیه مرکز و جیب او
متساوی متساوی است پس مجموع جیب محیطیه عمود است بر خط وسط قوس او بر این بر خط وسط
فتد از بر منتهی این قوس مرکز است یا گوئیم عمود است بر خط وسط قوس او بر این بر خط وسط
فتد از بر خط وسط قوس مرکز است چنانکه از این شکل ظاهر است

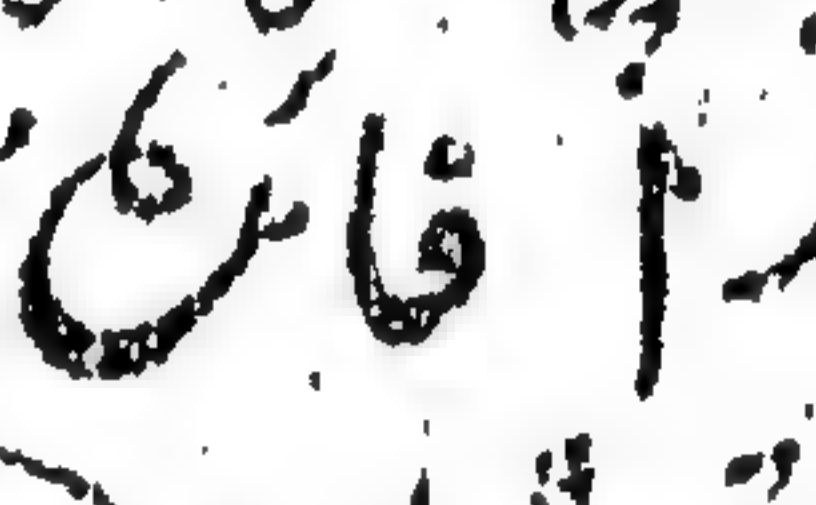

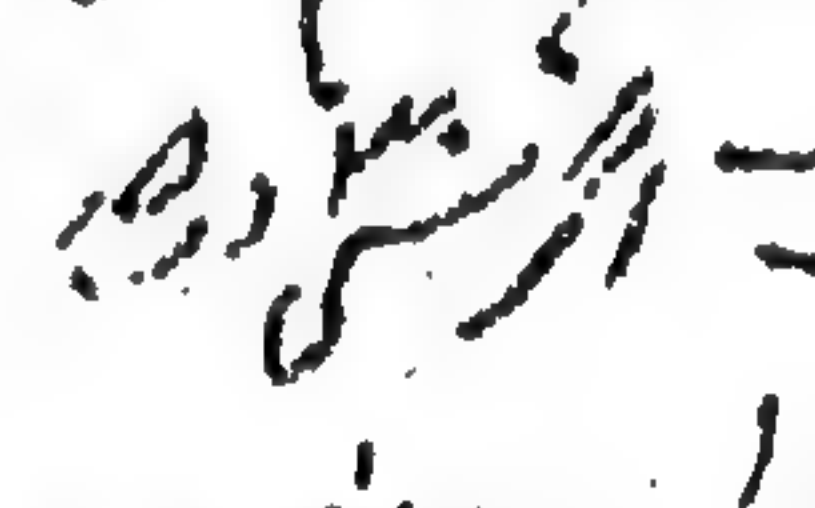
زاویه احزاب را در قوس
الک مساوی آید

بر محیط واقع است جیب برابر کی نسبت از جیب اعدی
اعنی اعدی مرکز به است بلکه جیبش مساوی خواهد است
از عمود است بر خط وسط قوس است اعنی جیب سابع
یا اعدی مرکز بر نصف مرکز اول است یا خط خواهد که اعدی اند بر این منتهی
قوس از بر خط وسط است اعنی از بر جیبین آن سابع اعدی است که از نصف فانی
اقول از خواص این باشد که هر زاویه مرکز را در جیب می توان شد و محیطیه را چهار ربع متساوی و نیز المقدار
فان **اقول** چون خط بر خط افتد جیب بر دو زاویه برابر بود که اگر خط عمود خود ظاهر است
و در آن یک منفرجه بود اعنی در ربع دوم پس تحقیقش با یکدیگر و او با خط تمام لویت نیند و نیت و نیز قوس سابع ارد ربع چهارم

مجموع قوس که از ربع دوم و نیند و نیت و نیز قوس سابع ارد ربع چهارم
فصل در بیان جیب اجزاء و جیب اجزاء نسبت بقوس نیند و نیت و نیز قوس سابع ارد ربع چهارم

و اوست بگر آن زاویه افروخته فائز از بنیاد استی که بر چار زاویه ها و تقاطع خطین
جمع یکسان باشد فائز نیز چنانچه که بر زاویه ها و از منتهی قائم الزامیه که قائمیه
از تقاطع خطین در خطین او باشد جیب آن حاده و از تقاطع خطین جیب تمام اینها خارج و جیب حاده
باقیه تاثر جیب منفیه بود چون منتهی زاویه بقی که است پس جیب
ح دانه مساوی جیب ح فاجه باشد اما علت و جیب آ جیب تمام ح فاجه زیرا که اینها
قطر منفیه بود پس تا شش رفتن باید تا تقاطع خطین و او همین ح دانه است و آ تمام اینها حاده
تا به شصت که فائز خطی حاده از قطر و جیب قوس جیب تمام آن قوس است
و قوس او در هفتاد و اول جیب ح ح جیب تمام قوس است
و است از شصت است تا سر منتهی بود در گره درجه است
که شصت و اندک از هر دو فائز اینها زاویه ها و بیرون دایره از خطی که مرکز و طرف قوس
گرفته و عماس دایره از قطر مار طرف دیگر قوس عمود شصت جیب تمام آن قوس باشد
که از یک زاویه آخره بقدر تمام قوس آن است جیب تمام آنم (و قوس که
خطی مستقیم و اصل میان دو قوس - بیدار برتری که در دایره بگذرد و تر دو باره
خود بدون بود پس اگر برگزشت و ترا عظم این قطر بود و اگر راد و نیم سازد و در نصف اول بر خیزد
قوس بیشتر باشد و تر یکبار استزاید آید تا آنکه به نیم دور رسد و و تر قطر شود و از آن باز در نصف دوم و تر بر
ایمان اقسام متناقص رود پس جدول و تر تا حد و شصت در جیب اینها و و تنقیح قوس اینها چنان باشد
هر تا نیم دور قوس خود متناقص است و چون از آن فرود گشتن دور گیرند فائز و تر قوس نصف جیب
نصف آن قوس باشد و جیب هر قوس نصف و تر نصف قوس یعنی قوس آخره را

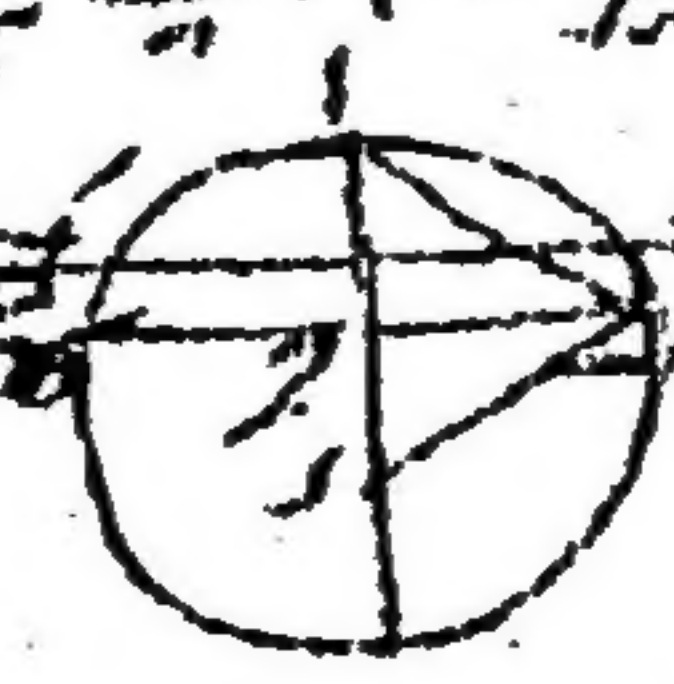
۱۳۱۲ از شناسنامه شماره ۱۳۱۲

از این دست خزان مستند را که در
تصور بیان از این دست خزان

منجانب
جمعیت اشاعت اہلسنت پاکستان

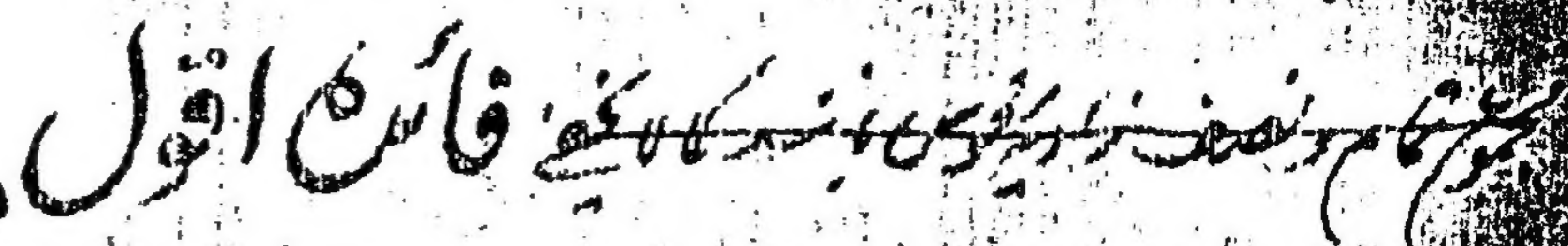

سند کنند که ترقیست است اگر از انان ترید است که در میان یک طرف قوس و جب اول
و از اینجا دانی که در شکل مذکور قوسین آخر آه را اگر چه جیب یک است اعنی آنکه خاما سیم مختلف است
آخر را سیم آخر است و آه را عدد و چون در قوس مختلف باشد سیم آخر اهنو بود
و سیم اگر که در قوس برابر بود اعنی ربع دور باشد چون در هر یک ربع
بر دو سادی و نصف قطر باشد اعنی ح ح ح ح و چون قوس در ربع دوم باشد مثل قوس
ح ح ح ح جیب فضل او بر غیره اعنی ح ح ح ح سیمش ح ح بود اگر سیم تمام
دور اعنی قوس ح ح ح ح است و چون در ربع چهارم رسد مثل قوس ح ح ح ح جیبش
ح ح ح ح سیمش ح ح ح ح بود اگر سیم ح ح ح ح است که نشان دور بود این بیان و آنچه در
آنکه در اول سیم نیز تا ۱۸۰ درجه باید باشد چنانکه اگر گویان دور و در سیم بر دو تا دور درجه اعتبار
کرد تغییر کند (۳) سیم چوب چوب دور و غیره را بنویسد زیرا که یک کدی پیش نکند اگر جیب و
ربع و ربع دور را یک ربع بود و توانی بالش را چوب و ترست در نصف اول شرا چه شود و ربع دور
در تعبیرش تو این که در زیر آن سیم غیر متساوی است و چون نصف دور بود در ربع دوم گردید و باز در ربع
در جهت قوس بی تفاوت کند و تفریق قوس غنی از نیم اگر از قف بران رود تا شش باشد
گیرد (۴) چون قوس آخر را تمام است جیب این تمام آنکه اگر یک قوس از
سادی ح ح فضل نیم قطر بر سیم ح ح ح ح است پس قوس را در ربعین اول و چهارم
باشد سیم برابر مرفوع الا جیب تمام بود (۵) قوس آه را نیز جیب همان آه است
پس جیب تمام آن آه اعنی ح ح ح ح باشد و همیشه عدد است پس قوس را در
در ربع دوم و سوم باشد سیم برابر مرفوع مع جیب تمام بود (۶) **فصل اول** در بیان
اقل و زیاد و اگر از جیب و ترقیست که در یک سیم برابر بود و قوس در ربع اول و دوم

در این کتاب
مباحثات
در جیب و قوس
و غیره

سازید و شریک نام کردیم و آنکه از سهم و وتر خیز و خون است آن را از او بپای

سهمیه و آنچه از تر و قشور می رسد کثیر چون آب است در راز او بر قطره دانگنه

از حب و طبع محمدی افتد چون عادت کا اور از او پر حبیب و ملاج آن سرزید که نفس قوس مغرض واقع چون آفت

در انجمن اولیاد و مریدان بر قدس منقح ارباب غایت افند و مستحسنه چون مساحت منقح اولیاد در انجمن اولیاد

زاویه جیبیه بر سطحی که باشد اما تمام قوس مستقیم باشد و جیبیه بر سطحی که تمام قوس مفروض باشد

ویناظر برید و قد تقدم في فوائد الحبيب اما لولا ان

در سطح اول می بینیم و تشریح داریم نصف فوبه بود زیرا که محیط است و بر مثل قوس است

اح. فتا و لا و هم همه تمام غنای قوی باشند و قوی به مجموع تمام قوی و این هم قوی و در ربع دوم است قوی

الحظ والشرع

[illegible][illegible][illegible]

و اگر آید و از خانه بیرون رود و در راه بماند و در راه بماند و در راه بماند

الحمد لله الذي جعل في كل شيء
لنا حكمة ورحمة

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي جعل القرآن الكريم
موسى عليه السلام ونبينا محمد
صلى الله عليه وآله وسلم

[illegible]

بسم الله الرحمن الرحيم
الحمد لله الذي هدانا لهذا الذي كنا لنهتدي لولا أن هدانا الله

طریقه در سائنس (۱) دومین باب فی سبب غلبه و نقصان و قسوس (۳۴) بود و در دو باب دیگر در

محمد بن عبد الله

